Vnútroštátne justičné systémy

Autor obsahu
Portugalsko

Portugalsko

V tejto časti nájdete prehľad súdneho systému v Portugalsku.

Súdy – všeobecné zásady

V článku 202 a nasl. portugalskej ústavy sa definujú zásady, ktoré predstavujú základ organizácie súdnictva a fungovania súdov v Portugalsku. Súdy sú suverénne orgány s právomocou vykonávať spravodlivosť v mene ľudu. Ich úlohou je zabezpečovať ochranu práv a záujmov občanov, ktoré sú chránené zákonom, potlačovať porušovanie demokratických zákonov a urovnávať verejné a súkromné spory.

Súdy sú nezávislé a sú podriadené len zákonu. Rozhodnutia súdov sú záväzné pre všetky verejné a súkromné subjekty a majú prednosť pred rozhodnutiami akýchkoľvek iných orgánov.

Pojednávania súdov sú verejné okrem prípadov, keď samotný súd na základe písomného odôvodnenia rozhodne inak s cieľom zabezpečiť ochranu dôstojnosti osôb a verejnej morálky alebo zabezpečiť ich riadny priebeh.

Organizácia súdnictva – súdny systém

Podľa článku 209 a nasl. portugalskej ústavy sa v Portugalsku rozlišujú dva samostatné typy súdov – občianske súdy a správne súdy. Systém zahŕňa aj iné súdy – Ústavný súd (*Tribunal Constitucional*), Dvor audítorov (*Tribunal de Contas*), arbitrážne súdy (*tribunais arbitrais*) a zmierovacie súdy (*julgados de paz*).

Vo verejnej sfére sú všeobecné súdy zaoberajúce sa občianskoprávnymi a trestnými záležitosťami rozdelené do troch stupňov. V zostupnom poradí podľa hierarchického usporiadania a územnej pôsobnosti sú to: Najvyšší súd (*Supremo Tribunal de Justiça* s pôsobnosťou v celej krajine), odvolacie súdy (*tribunais da relação*, jeden v každom súdnom obvode a dva v súdnom obvode Porto) a okresné súdy (*tribunais de comarca*, súdy prvého stupňa).

V závislosti od predmetu sporu a od nárokovanej hodnoty sa súdy prvého stupňa delia do troch kategórií: súdy so všeobecnou právomocou, špecializované súdy (trestnoprávne veci, rodinné veci, veci týkajúce sa maloletých, pracovné právo, obchod, námorné záležitosti a výkon trestov) alebo súdy s osobitnými právomocami (občianskoprávne, trestné alebo zmiešané *varas*, občianskoprávne alebo trestné *juízos*, občianskoprávne alebo trestné *juízos de pequena*).

Správne súdy zahŕňajú správne a daňové súdy prvého stupňa, ústredné správne súdy (Sever a Juh) a Najvyšší správny súd (*Tribunal Supremo Administrativo*, pod ktorého právomoc patrí celá krajina).

O sporoch medzi súdmi týkajúcich sa právomoci rozhoduje *Tribunal de conflitos*, ktorého fungovanie je upravené zákonom.

Druhy súdov – krátky opis

V portugalskom súdnom systéme existujú tieto kategórie súdov:

- *Tribunal Constitucional* (Ústavný súd), ktorého hlavnou úlohou je posudzovanie ústavnosti a legálnosti zákonov a noriem, ako aj posudzovanie ústavnosti neprijatia právnych aktov,
- *Tribunal de Contas* (Dvor audítorov), ktorý je najvyšším orgánom vybaveným právomocou skúmať súlad verejných výdavkov so zákonom a vykonávať kontrolu účtov, ktoré treba podľa zákona predkladať tomuto orgánu,
- *Tribunais Judiciais* (všeobecné súdy), ktoré majú všeobecnú právomoc vo veciach občianskoprávnych a trestnoprávnych a sú príslušné vo všetkých oblastiach, ktoré nie sú pridelené súdom iných kategórií. Sem patrí Najvyšší súd, súdy druhého stupňa (spravidla sú to odvolacie súdy) a súdy prvého stupňa (spravidla sú to okresné súdy).
- *Tribunais Administrativos e Fiscais* (správne a daňové súdy), ktorých úlohou je riešenie sporov týkajúcich sa správnych a daňových záležitostí. Sem patrí Najvyšší správny súd (*Supremo Tribunal Administrativo*), ústredné správne súdy (*tribunais centrais administrativos*), obvodné správne súdy (*tribunais administrativos de círculo*) a daňové súdy (*tribunais tributários*).
- *Julgados de Paz (*zmierovacie súdy), ktoré sú súdmi osobitnými znakmi a právomocou v oblasti občianskoprávnych konaní, kde hodnota nároku nepresahuje 15 000 EUR.
- Počas vojnového stavu môžu byť zriadené aj vojenské súdy (*tribunais militares*).

Užitočné odkazy

Tribunal Constitucional

Tribunal de Contas

Supremo Tribunal de Justiça

Tribunal da Relação de Lisboa

Tribunal da Relação do Porto

Tribunal da Relação de Coimbra

Tribunal da Relação de Guimarães

Supremo Tribunal Administrativo

Tribunal Central Administrativo do Sul

Posledná aktualizácia: 03/02/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.